

▲ Vlk obecný. Obě fotografie Karel Brož.

Vlci v Krušných horách

Vít Tejrovský, AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Slavkovský les

Návrat vlků do Krušných hor se dal vzhledem k jejich současnému šíření očekávat, přesto leckoho překvapil a zaskočil. S návratem této šelmy do naší přírody se také opět v plné míře objevil i tzv. „syndrom Červené Karkulky“. Mnoho lidí si stále vlka představuje jako krvelačnou šelmu, která za každým smrčkem číhá na nebohého houbáře, turistu či hrající si dítě. O přehnaných obavách svědčí i mnohé reakce lidí, kteří se v Krušných horách pohybují nebo zde bydlí. Vrcholem obav jsou pak odříkávané pobyty hostů v horských střediscích Krušných hor z důvodu strachu před napadením dětí.

Zatímco lesníci mají z návratu této šelmy větší radost, neboť by mohla snížit stávající neúnosně vysoké stavy spárkaté zvěře a klesly by tak i náklady na umělou obnovu lesních porostů, někteří lovci mají naopak strach, že jim vlci ují z jejich talíře plného zvěřiny. A tak se lze v tisku dočíst, že Krušné hory vlastně ještě nejsou na návrat vlků připraveny, že obdobných predátorů zde již máme dost a podobná zcela zavádějící tvrzení. Každý zkušený hospodář ale ví, že přítomnost velkých šelem zlepšuje kvalitu myslivecky obhospodařované zvěře odlovem přestárých a méně vitálních jedinců v populaci kořisti. Současně může být přítomnost vlka v regionu alespoň částečným řešením nejen přílišného

tlaku vysoké na obnovu lesa, ale také škod v zemědělství způsobených černou zvěří.

Vlk obecný (*Canis lupus*) původně obýval celý evropský kontinent. Nyní je jeho areál v důsledku pronásledování lidmi podstatně zmenšen. Ve Velké Británii a Irsku vyhynul v průběhu 15. až 18. století. V západní Evropě žije jen velmi ostrůvkovitě. Obývá především rozsáhlé lesní oblasti Ruska, Polska a Ukrajiny. Vyskytuje se ve Skandinávii, na Balkáně, v Karpatech, na Apeninském a Pyrenejském poloostrově. Odhaduje se, že populace vlka obecného v Evropě čítá asi 60 000 jedinců. Z toho 45 000 vlků obývá různé oblasti Ruska a Běloruska, 5 500 karpatskou oblast, 5 200 dinárskou a balkánskou oblast, 2 300 Pyrenejský poloostrov, 2 000 Pobaltí a severovýchodní Polsko, 500 Apeninský poloostrov a 200 Skandinávii.

Vlk byl u nás běžným zvířetem až do konce 17. století. Intenzivněji se začal lovit zhruba od poloviny 17. století a jeho početnost výrazně klesala přibližně od počátku 18. století, až byla původní populace zcela vyhubena.

Nepravidelně a do tohoto roku neověřeně informace o výskytu vlků v oblasti Krušných hor se objevují již asi 4 roky. Jednalo se o náhodná pozorování jednotlivých exemplářů, nálezy stop a kořisti. Nicméně se nikdy nepodařilo ověřit,

zda jde skutečně o vlky, či pouze o smečku toulavých psů.

V roce 2016 se zprávy o výskytu vlků začaly množit. Během července a srpna 2016 došlo v oblasti Abertam ke čtyřem útokům na ovčí stádo, při nichž vlci strhli třicet ovcí. Podle období, počtu a způsobu stržených zvířat se dá předpokládat, že šlo o vlčí smečku s mláďaty, která se učila lovit. Nutno zde také zmínit, že ovčí stádo nebylo ani po opakovaných útocích nijak zabezpečeno a hlídáno.

V podzimním období 2016 byli v západní části Krušných hor vlci několikrát opakovaně pozorováni nebo byly nalezeny jejich stopy. V září 2016 byl v oblasti Zlatého kopce na třech místech sebrán trus, který byl poslán na analýzu DNA. 7. října byl v oblasti Ryžovny vlk zachycen na fotografii z fotopasti (P. J. Zettl) a 16. listopadu tohoto roku jsem našel vlčí stopy na Liščí hoře poblíž Horní Blatné. Mimořádným zážitkem pak bylo vlčí vytl, které bylo možné za jasných klidných nocí poslouchat v oblasti Ryžovny a Božídarského rašeliniště (V. Tejrovský, K. Picura – úst. údaj).

Koncem roku 2016 zřejmě došlo k přemístění smečky východněji do oblasti kolem Kryštofových Hamrů a zejména Hory Svatého Šebestiána. 25. listopadu byli pozorováni tři mladí vlci v oblasti národní přírodní rezervace Novodomské rašeliniště (P. Markes – úst. údaj), 2. prosince byl nalezen stržený kolouch na Polském rašeliništi, 15. a 19. prosince byly nalezeny stopy v oblasti poblíž Pohraniční (V. Tejrovský) a nad Bezručovým údolím (P. Markes

– úst. údaj). Poslední zjištěné stopy pocházejí z 28. prosince z oblasti Novoveského rašeliniště, kde byla nalezena stržená laň.

Na základě těchto zjištění lze konstatovat, že vlci se do Krušných hor skutečně vrátili, a že se zřejmě nejedná jen o náhodně migrující jedince, ale o celou smečku.

Díky zvýšené zákonné ochraně, kterou vlkům poskytují mnohé evropské státy, se oblast rozšíření poměrně rychle zvětšuje. V České republice jsou vlci v současné době, kromě již v minulosti známého výskytu v Beskydech, zjišťováni v oblasti Jeseníků, Broumovska, Kokořínska, Frýdlantska a Šluknovského výběžku. Lze předpokládat, že vlci vyskytující se v současné době v Krušných horách pocházejí z vlčích smeček z oblasti německo-polského pomezí, z oblasti Lužice jen několik desítek kilometrů od českých hranic. Početnost tamní vlčí populace se odhaduje na zhruba 100 exemplářů.

Kolik je v současné době v Krušných horách vlků skutečně přítomno, se velmi těžko odhaduje. Vlci jsou velmi pohyblivá zvířata a uběhnout 60 až 80 km za noc pro ně není žádný problém. Na základě všech získaných údajů lze předpokládat, že se v Krušných horách vyskytuje smečka o 4 až 6 jedincích.

Dlouhý lesnatý hřeben Krušných hor s rozsáhlými a obtížně přístupnými rašeliništi se určitě řadí k místům, která jsou předurčena k trvalému návratu vlků. Věřím, že se vlci v Krušných horách opět natrvalo usadí. Je to v zájmu všech, kteří si přejí, aby naše příroda byla zdravá a vyvážená. ■

Vlk obecný. Foto Karel Brož.